

gospodarske, obrtniške in narodne

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2. gold., za četrto leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 2. septembra 1874.

Obs eg: Velika šola za kmetijstvo na Dunaji. — Drugi mednarodni žitni in semenski somenj na Dunaji. — Izvršilne določbe k postavi o zemljiških knjigah za Kranjsko. (Dal.) — Iznajdba stara ali nova? — Poročilo o stanju banke „Slovenije.“ — Jovan Vesel Koseski i njegova dela. — O slovensko-nemškem slovarju. (Dal.) — Družba sv. Mohora. — Iz sodnijskega življenja. (Dal.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Velika šola za kmetijstvo na Dunaji.

Našim bralcem je znano, da so na Dunaji naredili veliko šolo za kmetijstvo (Hochschule für Bodenkultur). To učilišče se bolj peča z visoko učenostjo v vednostih, ki zadevajo kmetijstvo, kakor pa s praktično izurjenostjo svojih učencev in traja 3 leta. Če ima mladeneč posebno veselje do kmetijstva pa tudi premoženje za večletno učenje, naj stopi v to šolo, predno gre v drugo višo šolo kmetijstva s praktičnimi nauki in djanskimi vajami.

Rektorat te visoke šole je vredništvo „Novic“ prosil, naj naznanimo svojim bralcem nauke, ki se razlagajo v tej šoli, ki se začne 1. oktobra. To željo spolnujemo s sledečim razglasom:

1. Natoroznanske vednosti: fizika, klimatologija in meteorologija, kemija, fizijologija rastlin, anatomija in fizijologija naše domače živine.

2. Narodno gospodarstvo in pravoznanstvo: zgodovina in statistika žitne kupčije, finančno znanstvo posebno z ozirom na Avstrijsko davkarstvo, kmetijstvo kot obrtnijsko podvzetje, znanstvo postav, ki zadevajo kmetijstvo, znanstvo kazenskih postav, ki se tičejo kmetijstva in gozdarstva, znanstvo občinskih postav.

3. Nauki iz posameznih vednosti: znanstvo kmetijskih strojev (mašin), sušenje zemljišč, znanstvo zemlje in gnoja, setev rastlin sploh, obdelovanje senožet in pašnikov, setev posameznih rastlin, znanstvo živinskih rodov in živinoreja, ovčjereja in znanstvo volne, bolezni domače živine, znanstvo v zidani kmetijskih poslopij, kratko gozdarsko gospodarstvo, tehnologija anorganičnih snovi, trgovski gnoj, izdelovanje sladkora.

4. Nekatero praktične vaje.

5. Francoski in angleški jezik.

Drugi mednarodni žitni in semenski somenj na Dunaji.

Drugi mednarodni žitni in semenski somenj se je odprl na Dunaji 12. in končal 13. avgusta. V zvezi s tem je pa bila razstava mašin ali strojev, priprav in raznih potrebščin za mlinarje, peke in žitno tržtvo, katera je pa trajala od 12. do večera 15. avgusta. Odprl je somenj in razstavo g. Charwat, sekcijski predstojnik v ministerstvu trgovinskem. Pozdravil je ta zbor v imenu ministra za trgovstvo, ter je posebno omenil,

da se tega somnja in razstave obilno število domačih in ptujih vdeležuje in da je dobra misel pri tej priliki poročati o izidu letin raznih držav. Konečno še izreče, da bode vlada vselej rada podpirala želje in prizadevanje trgovskega stanú.

Potem se gosp. Roman Uhl, predsednik žitne borse Dunajske, zahvali vladinemu zastopniku in predsedniku niže-avstrijskega obrtnijskega društva, vitezu Zimmerman-u, za podporo, katero sta vlada in to društvo dala temu podvzetju.

Vitez Zimmerman je govoril o poskušnji obrtnijskega društva, katero je napravilo z razstavo mlinskih in pekarskih reči, da bi ptujim obiskovalcem dalo priliko soznaniti se z napredkom na tem polji. Gosp. Vilj. Naschauer je pozdravil zbor v imenu Dunajske žitne borse in naznanil, da je mednarodna komisija izvolila g. Romana Uhla za predsednika, gosp. Wyngaert-a iz Berolina za prvega in gosp. Sting-a iz Stuttgart-a za drugega podpredsednika. Na to se je začelo poročati o izidu letin raznih dežel in držav:

V našem cesarstvu se poprečno pšenice 68 milijonov vaganov pridelala, od teh se šteje na Cislahtanijo 20 milijonov in na Oggersko 48 milijonov vaganov. V Cislahtaniji je bila srednja letina na Štajarskem, Koroškem, Kranjskem in v Istriji; boljo letino ko v teh deželah so imeli na spodnjem in zgornjem Avstrijskem, na Solnograškem, Tirolskem in Predarlškem, v Dalmaciji, na Moravskem, v Šleziji, vzhodni in zahodni Galiciji, v Krakovem in Bukovini. Na Českem so imeli v enih delih kraljestva prav dobro letino, ali v drugih, posebno v gorenjem delu Hebskega okraja in v Pilzenskem okraju slabo. To je napravilo, da na Českem je letina le malo bolja kakor v srednjih letih. Ceni se, da se je v Cislahtaniji poldrugi milijon vaganov pšenice več pridelalo kakor v srednjih letinah. V deželah Oggerske krone se je tudi več pšenice pridelalo, kakor se poprečno pridelala, ker je bila letina skoraj povsod deloma dobra, deloma prav dobra. Izjemo med rodovitnejimi komitati dela del Bačke in Bekeškega komitata in južni kraj Torontalskega. Presega pa po izjavah zvedencev letina pšenice na Oggerskem poprečno letino za 3,500.000 vaganov, tako da je v celem cesarstvu Avstrijskem se blizo 5 milijonov vaganov pšenice več pridelalo, kakor se poprečno računani. Vsled tega se trdi, da se more leto iz Avstrije pšenice ali iz te namlene moke izvoziti 12 milijonov centov.

Rži in soršice se v našem cesarstvu pridelala poprečno na leto blizo 80 milijonov vaganov, in sicer v

Cislajtaniji 43 in na Ogerskem 37 milijonov. Srednja letina je bila v Cislajtaniji na Koroškem, Kranjskem, Štajarskem, vzhodni in zahodni Galiciji, v Bukovini, na Solnograškem, Tirolskem in Predarliskem, Moravskem, v Šleziji in Krakovem. Boljo letino ko v teh deželah so imeli na Českem, gornjem in spodnjem Avstrijskem, akoravno se je v posameznih krajih teh dežel rž slabo obnesla. Računi se, da se je poldrugi milijon vaganov več pridelalo rži in soršice, kakor se poprečno pridelalo. Na Ogerskem se je pa rži in soršice manj pridelalo, kakor v srednjih letih. Ceni se, da se iz cele Avstrije lahko rži in soršice 3 milijone centov more izvoziti. Tudi to žito je izvrstno in je 3% težje kakor v navadnih letih. (Dal. prib.)

Iznajdba stara ali nova?

Kovači in žagarji bi radi večkrat vodo zapirali; toda mlinarji, pa tudi vaščani jim dostikrat branijo, kakor se je na Borovnici godilo.

Jaz sem prav lahko naredbo iznajdel, po kateri se z vodo lahko tako ravná, da jo žagar ali kovač zapira po svoji volji in mlinar ali vaščani spodaj nič ne vedó; tedaj jim nobene krivice ne dela.

Stane komaj 2 goldinarja.

Kdor želi več zvedeti, naj se v frankiranem pismu na-me obrne.

Šimen Kosmač.
(Pošta Sava-Südbahn.)

Izvršilne določbe k postavi o zemljiških knjigah za Kranjsko.

(Dalje.)

Imovinski list.

§. 29. Imovinski list obstoji iz dveh razdelkov in se ima urediti po obrazcu IV.

Prvi razdelek ima obsezati nadpis in dele zemljknižnih tel.

V drugem razdelku se zapišejo pravice, zvezane z zemljknižnim telom, zemljišne služnosti, pristojne gospodujoči imovini, ter se mora vse vpisati, kar je določeno za imovinski list.

Oba razdelka imovinskega lista utegneta, če je treba, biti na odločenih listih, ali na obeh stranéh enega in istega lista, ali na eni in isti strani.

§. 30. Vsaka katasterska parcela je praviloma vpisati v prvi razdelek imovinskega lista kot posebni postavek.

Če je pa več katasterskih parcel skupaj v eni fizični celoti, na pr. v kaki njivi, gozdu, travniku, hiši, dvorišu in vrtu, se imajo iste vpisati kot en sam postavek, in parcelne številke se postavijo v rubriki za nje odločeni druga zraven druge.

§. 31. Ako ležé deli enega zemljknižnega tela v več katasterskih občinah, naj se deli odločeni po občinah navedejo v prvem razdelku imovinskega lista. Številke parcel, po katerih se vrstijo postavki, se imajo za vsako občino od konca začeti. Predno se naštevajo parcelne številke, se mora postaviti imé dotične občine in sodniškega okraja.

Imenovanje sodniškega okraja odpade pri tistih občinah, katere ležé v okoliši tiste okrajne sodnije, pri kateri se vodi zemljiška knjiga. Potem ko so se naštele parcele, spadajoče k eni katasterski občini, naj se pustí primeren prostor za poznejše pripisovanje.

§. 32. Kazalo nepremičnin, katere spadajo k zemljknižnim telom, ki so vpisane v drugi zemljiški knjigi, in katero kazalo se mora vložiti v zemljiško knjigo

(§. 31 deželne postave od 25. marca 1874 dež. zak. št. 12), naj se sestavi po obrazcu V.

Ako je vložiti v zemljiško knjigo več tacih kazal, se ista zaznamovajo z rimskimi številkami.

§. 33. Ako je potem, ko se zemljiška knjiga odpré, vsled kacega zemljknižnega uradovanja potrebno, da se preuredí kaka parcelna številka ali kaka druga zaznamba parcel ali kak popravek mape, tedaj je gledé na začasne zaznambe, na izsledbo stanovitne zaznambe, na popraviljanje map in na obrat z oblastnijo, pod katero kataster stoji, postopati po §§. 14, 15, 26 in 27 tega ukaza.

§. 34. Prenaredbe v datah, katere obseza rubrika, določena za zaznambo parcel (hišna številka, obdelovalna vrsta), se imajo službeno zapisati na podlagi naznanila, narejenega od za to poklicane oblastnije, tudi potem, ko se je zemljiška knjiga odprla, v imovinskem listu, in če je treba, tudi v mapi.

To isto veljá za preuredbe, katere so se naredile v katastru o parcelnih številkah, če se te preuredbe v zemljiški knjigi tako izpeljati dajo, da jih knjižni stan ne ovira. Za taka ovirek se mora imeti, če so se parcelne številke preuredile v katastru zarad kake razdelitve, katera v zemljiški knjigi še ni dovršena, in če se obsežek na novo narejenih parcel ne sklada z mejami kacega zemljišča, katero je v imovinskem listu zapisano kot samostalen postavek.

Ako se taka preuredba v zemljiški knjigi ne dá izpeljati, se mora naznanilo, ki ga je dala katasterska oblastnija o preuredbi mape, hraniti pri zemljknižnem uredu tako dolgo, da nastopijo pogoji, pod katerimi je moči razvidno storiti preuredbo v zemljiški knjigi.

§. 35. Ako se nahaja pri zemljknižni sodnji naznanilo, da se je v katastru včiniła kaka zemljišna razdelitev, utegne stranka, katera pozneje prosi za tej razdelitvi prilično zemljknižno pripisovanje in odpisovanje, nanašati se na date, katere so v onem naznanilu za zaznambo ločenega kosa zapopadene, ter stranki v tem primerljeji ni treba prinašati posebnega načrta delitve.

Lastninski list.

Lastninski list je sestaviti po obrazcu VI.

V tistih primerljejih, ko sta oba razdelka imovinskega lista zapisana na eni in isti strani enega lista, se utegne lastninski list zapisati na drugo stran tega lista. (Dal. prib.)

Národno-gospodarske stvari.

Poročilo o stanji banke „Slovenije.“

(Dalje in konec.)

Zadnjič smo priobčili splošno stanje banke „Slovenije“, tu sledi pa predlog za vplačanje 15% na vsako delnico, ki se tako-le glasi:

„Potreba daljnega doplačila na delnice bila je v poročilu omenjena in s številkami vtrjena. Tudi je bilo omenjeno in povdarjano, da po skušnji vsaka trgovina k dobremu delovanju sredstev in časa potrebuje, toliko bolj zavarovanjska trgovina, katera se je pri nas — spoznajmo to odkritosrčno — bila zavozila. Ako se sredstva pripravijo, zamore trgovina oživetí in s pravim pogumom in modrostjo bo brez dvoma imela dober vspeh. Ne sme se prezirati, da vodstvo in opravištvó se ima pri tem z velikimi težavami boriti, kajti kakor je bilo v poročilu rečeno, se mora tukaj pred vsem reserva premij izpolniti; tudi je treba za poravnanje kursnih diferenc, ustanovnih in osnovalnih stroškov vsako leto 12.000 gld., kateri se morajo zaslužiti.

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2. gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 16. septembra 1874.

Obseg: Razglas zaradi oddajanja ovac Kranjskim gospodarjem. — Razglas gospodarjem, kateri imajo čisto pleme Sufolških prešičev. — Goveja kuga na Hrvaškem. — Drugi mednarodni žitni in semenski somenj na Dunaji. (Dalje.) — Izvršilne določbe k postavi o zemljiških knjigah za Kranjsko. (Dal.) — Še nekaj o banki „Sloveniji“. — O slovensko-nemškem slovarju. (Konec.) — Jovan Vesel Koseski i njegova dela. (Konec.) — Slovstvo. — Iz sodnijskega življenja. (Konec.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Razglas zaradi oddajanja ovac Kranjskim gospodarjem.

Kakor lani, tako se bode spet letos nekoliko ovnov in ovac Jezerskega in Trbiškega (Ugoviškega) rodú, ki se bodo iz državne podpore za Kranjsko deželó nakupile, takim gospodarjem zastoj dalo, kateri se zavežejo, da ovne najmanj tri leta ovĉjerejcem v okolici svoji brez plačila prepuščajo za pleme in da bodo sploh spolnovali vse to, kar veva razglas v „Oglasniku“ Novic 29. grudna leta 1869, in kar se vsaki dan lahko izvé v pisarnici kmetijske družbe v Ljubljani (Salendrovih ulicah nad Bregom).

Kdor tedaj želi po teh pogojih dobiti ovna samega ali poleg ovna tudi dvoje ovac za pleme, naj zadnji čas do konca prihodnjega meseca oktobra podpisnemu odboru prošnjo s pismom podá, v katerem pové 1) ali ima že zdaj ovce, 2) ali se v njegovem kraji gospodarji z reje ovac modro pečajo in 3) ali želé le ovna samega ali zraven njega tudi ovce za pleme. To pismo mora vsak, predno ga družbi kmetijski pošlje, od predstojnika kmetijske podružnice ali pa od župana svojega okraja potrditi dati.

Razglas gospodarjem,

kateri imajo čisto pleme Sufolških prešičev,

daje odbor družbe kmetijske na znanje, da tudi letos, kakor prejšnja leta, bode iz državne podpore nakupil nekoliko mladih Sufolških mrjaščekov in svinjic, da jih v povzdigo te jako koristne reje potem našim gospodarjem za polovico kupne cene po poti očitne dražbe prodá.

Kdor tedaj ima take živinice kaj, 3 do 6 mesecev stare, pa popolnoma čiste Sufolške (ne mešane krvi) in jo hoĉe družbi prodati, naj jej to naznani s pismom ali pa naj sam pride v pisarnico njeno (nad Bregom v Salendrovih ulicah št. 195) do konca tega meseca ter pové, koliko mrjaščekov in koliko svinjic ima na prodaj, koliko so stari in po ĉim jih dá.

Glavni odbor c. k. družbe kmetijske Kranjske
v Ljubljani 10. septembra 1874.

Goveja kuga na Hrvaškem.

Klic iz Slovenskega v Zagreb.

Ne le, da še ni konca turške goveje kuge na Hrvaškem, marveĉ ĉedalje več je te nesreĉne bolezni — in to zopet tikoma naše Kranjske dežele.

Nadlog na meji naši ni tedaj niti konca ne kraja! Da uboga Hrvaška dežela pod to kugo trpi tako dolgo, sama je kriva, ker vlada od ministerstva Ogerskega ne zahteva one postave od leta 1868, katera veljá pri nas in edina more zatreti to pošast. Mi sosede na Kranjskem in Štajarskem pa trpimo nedolžni, ker si ne moremo pomagati.

Slavni deželni zbor v Zagrebu! povzdigni svoj glas, da te sliši Madjar v Buda-Peštu in pride tvoji deželi na pomoĉ!

Drugi mednarodni žitni in semenski somenj na Dunaji.

(Dalje.)

Jeĉmena se v Avstriji pridela popreĉno 42 milijonov vaganov, od teh se šteje na Cislajtanijo 26 milijonov in 16 na Ogersko. Popreĉna letina je bila v zahodni Galiciji in Krakovem, na Štajarskem, Koroškem, Kranjskem, Tirolskem in Predarlskem, v Istriji in Dalmaciji; bolja je bila letina na spodnjem in zgornjem Avstrijskem, Solnograškem, Moravskem in v Šleziji; slabejša pa na Ćeskem in v vzhodni Galiciji. Vsled tega ima Cislajtanija komaj srednjo letino. Na Ogerskem so pa imeli dobro srednjo letino. Izvoziti se toraj iz Avstrije more po izjavah zvedencev 3 milijone centov jeĉmena. Tehta pa jeĉmen več kakor navadno.

Ovsa se pridela v Avstriji popreĉno 69 milijonov vaganov in sicer v Cislajtaniji 48 in na Ogerskem 21 milijonov. V vseh deželah še ni žetev konĉana, al vé se, da bode na spodnjem Avstrijskem, Štajarskem, Koroškem, Kranjskem, Moravskem, v vzhodni Galiciji in Bukovini, v zahodni Galiciji in Krakovem srednja letina; na Solnograškem, Tirolskem in Predarlskem, v Istriji, Dalmaciji in Šleziji pa bolja, na zgornjem Avstrijskem in Ćeskem pa slaba. Po vsem tem je letina gledé ovsa taka, da bo v Cislajtaniji ovsa primanjkovalo. Iz Ogerskega so pa bolja poroĉila in bode lahko Ogersko podalo toliko v Cislajtanijo, da ne bode treba iz ptujih deželá vvažati.

Koruze se pridelava v Avstriji 42 milijonov vaganov, od teh se šteje na Ogersko 36 milijonov. Poročila oznanjajo, da na zgornjem Ogerskem pričakujejo dobro letino, na spodnjem pa ne. Pričakuje se, da se bode še lahko nekoliko koruze izvozilo iz Avstrije.

Na Saksonskem ste se pšenica in rž dobro obnesli. Ječmena tam malo sejejo, pridelali ga bodo toliko kakor v srednjih letinah. Ovsena slama bo slaba, al ovsu bode vendar le malo manj kakor pri srednji letini.

Na Pruskem bodo pridelali pšenice 5% več, rži pa 25, ječmena 30, ovsu 35, krompirja 25% manj kakor pri srednji letini.

Na Francoskem cenijo letošnjo letino pšenice na 100 do 105 milijonov hektolitrov, od te se lahko izvozi 10 milijonov hektolitrov. Rži bo 2 petinki manj kakor v srednjih letih.

Ječmena bode 20% manj in se ga bode le malo moglo izvoziti. Ovsu bo dosti.

V Švici bo dobra srednja letina. Pridelava se pa tam poprečno 3 do 4 milijone žita in toraj se bode moglo vvoziti 4 milijone centov žita.

Iz Hanoveranskega se bode lahko mnogo pšenice izvozilo.

Na Badenskem bodo s pridelkom ovsu in ječmena zadovoljni, manj z ržo.

Na južnem Bavarskem imajo dobro letino, in bodo mogli 1,410.000 centov pšenice, rži in soršice izvoziti.

Deželi Šlezvig in Holstein imate prav bogato letino gledé pšenice in rži, pa tudi ječmen in oves bota dala dober pridelek.

Danci se hvalijo s pšenično letino, pa tudi trdijo, da se bodo oljnata semena in rž dobro obnesla.

Na Norveškem in Švedskem trdijo, da bode letina dobra, vendar se gotovega in zanesljivega ne more poročati, ker imajo tam pozneje žetev.

Izvršilne določbe k postavi o zemljiških knjigah za Kranjsko.

(Dalje.)

Bremenski list.

§. 37. Bremenski list je vrediti po obrazcu VII.

Isti mora obseči najmanj dve strani.

§. 38. Ako se je pri lokalnih pozvedbah izsledilo, da obstoji kaka zemljiška služnost, katera se drži kakega zemljeknjižnega tela, katero dozdej še ni bilo vknjiženo (v zemljiški knjigi vpisano), se mora pred bremenskim listom vložiti list, ki ima rubrike bremenskega lista, z nadpisom „stara bremena“ §. 19 in vanj zapisati služnost.

§. 39. Če je pa zemljeknjižno telo, gledé katerega se je pri lokalnih pozvedbah izsledila na novo kaka zemljiška služnost, že vknjiženo, tedaj se mora ta služnost vpisati v navadni bremenski list po vsih drugih, tega zemljeknjižnega tela se držečih bremenih, katera bremena se imajo službeno prenašati.

Služnost se po tem takem vpiše še le tedaj, ko se je zemljiška knjiga odprla, ter se mora dotle v razvidu imeti v posebnem, za to odločenem zapisku.

Prenašanje zemljeknjižnih vpisov.

§. 40. Vpisi, kateri se službeno prenašajo iz zemljiške knjige v na novo sestavljene zemljeknjižne vložke, se morajo zaznamovati z redovnimi številkami v aritmetičnem povrstnem redu, držeč se predpisov zemljeknjižnega poduka od 12. januarja 1872, drž. zak. št. 5.

To prenašanje naj obseza vse za to pripravne vpise, kateri so se učinili pred dovršenjem dotičnih zemljeknjižnih vložkov zemljiške knjige, katera je popolnoma ali deloma djati iz rabe.

§. 41. Tiste stranke, katere bi po okoliščinah knjižnega stanú utegnile na podlagi §. 30 deželne postave od 25. marca 1874 dež. zak. št. 12 tirjati, da se kaka privatna tirjatva, katera se dá umrtviti (amortizovati), ne prenese v zemljeknjižni vložek, ki se ima na novo sestaviti, naj se opomnijo na to postavno določbo, ker se lokalne pozvedbe učinijo v namen narejanja zemljiške knjige, in naj se ob enem podučé o pogojih umrtvenja (amortizovanja), kateri pogoji so ustanovljeni v §. 118 splošne zemljeknjižne postave.

Da je gori imenovana tirjatva dopuščena, naj se tudi v ediktu, ki se bo po §. 26 deželne postave od 25. marca 1874 dež. zak. št. 12 razglasil, na znanje dá s tem pristavkom, da se zemljeknjižni vložki, o katerih se utegne taka tirjatva storiti, ne bodo sestavljali predno, da preteče 14 dni po razglašenju edikta v uradnem deželnem časopisu.

Prošnje, katere doidejo sicer po tem, ko je ta obrok pretekel, pa vendar še prej ko se je sestavil dotični zemljeknjižni vložek, naj se še imajo za v pravem času došle.

Dopolnovanje vložkov in posamnih listov.

§. 42. Kedar se izmeri prostor za vsakatega teh treh listov enega zemljeknjižnega vložka, se mora na to ozir imeti, da se bo s tem prostorjem shajalo dalje časa.

Ako je prostor enega lista napolnjen, še predno se zvežejo zemljeknjižni vložki, naj se pridenejo vložku novi listi v potrebnem številu.

Po tem ko so se zvezali zemljeknjižni vložki, se utegne nadaljevanje enega lista odpreti na praznem prostoru drugega lista taistega vložka. Če so pa listi enega vložka do celega napolnjeni, naj se nadaljevanje vložka, ako bi se prigodilo novo vpisovanje, odpre v dopolnitvenem zvezku. To nadaljevanje, za katero se imajo rubrike za posamne liste pripraviti po obrazcih temu ukazu pridjanih, se je določilo za vse dalje vpise, ki se tičejo taistega vložka.

Da se prvotni (izvirni) vložek stika s svojim nadaljevanjem, to naj se razvidno stori po nasprotnem nakazovanju.

Zunanje potreščine zemljeknjižnih vložkov.

§. 43. Posestne pôle, katere so sestavljene v obliki zemljeknjižnih vložkov, se utegnejo obdržati pri naredbi zemljeknjižnih vložkov samo takrat, če nimajo nobenih popravkov.

Številka, katero ima posestna pôla, naj se, ako se pôla obdrži, prečrta.

§. 44. Vpisi, ki so se pri sestavljanju kakega zemljeknjižnega vložka naredili na vsaki strani lista, naj se zaklepajo s prečno črto, katera se potegne po celi širini pôle.

Listi k enemu zemljeknjižnemu vložku spadajoči, se morajo, če ne obstojé samo iz ene pôle, tako sešiti, da ni nobene nevarnosti, da bi se raztrgali po pogostni rabi.

§. 45. Zemljeknjižni vpiski se imajo zaznamovati s številkami v aritmetičnem povrstnem redu in hraniti v zvezkih srednje velikosti. Številke zemljeknjižnih vložkov, hranjenih v enem zvezku, naj se zapišejo na platnici zvezka.

Skrbeti je za to, da se zemljeknjižni vložki, ki se v enem zvezku hranijo, ne raznašajo pri rabi.

(Dalje prihodnjič.)

bike gospodarji, ki ne ume, pa tudi noče umno izrejevati in oskrbovati živino; najlepša Marijadvorska krava postane v hlevu nevednega in nemarnega gospodarja grda klevsa, ki zelo malo napolnuje žetlar.

Zraven razdelitve žlahnih bikov je potrebno tudi podučevanje zlatih in neobhodno potrebnih glavnih vodil, po katerih se mora ravnati živinorejec, če hoče povzdigniti svojo živinorejo. Prav je storila kmetijska družba Kranjska, da je naprosila sl. gosp. dr. Bleiweisa, da je spisal prekoristno knjigo „umna živinoreja“, katero zaradi velike njene koristi in izvrstnosti iskreno priporočamo vsem živinorejcem. Še enkrat rečemo: le dobro podučeni tedaj umni gospodar bo izrejal lepo živino, bo mogel pripomoči, da se vresniči blagi namen, požlahnenje naše živine, ki je največi zaklad našega gospodarstva.

Drugi mednarodni žitni in semenski somenj na Dunaji.

(Konec.)

V Holandiji je pšenica dobro obrodila, rži je pa slana škodovala in bo toraj te manj kakor v srednjih letih. Tudi ječmen je trpel v spomladi zaradi hudega mraza in se ne bo posebno obnesel. Vvaža se pa navadno za 25.000.000 hol. gold. pšenice, za 20.000.000 holand. gold. rži, za 7.000.000 hol. gold. ječmena, za 9.000.000 hol. gold. lanénega semena in za 4.000.000 hold. gold. soršice. Le ovsa dosti pridelajo in ga v prav dobrih letinah še za 2½ milijona gold. izvozijo iz Holandije.

Na Ruskem se je v večih krajih zelo veliko pšenice pridelalo. Kraji ob Donu in Azoviškem morju imajo toliko žita, da posestnikom manjka prostora, vse spraviti. Manj ugodna poročila pa dohajajo iz Bezarabije, kjer tožijo čez rjo. V poljskih okrajih bo letina dobra.

V Odesi in Nikolajevu imajo še velike zaloge starega žita, katero je večidel slabo.

O ječmenu in ovsu se iz Ruskega slabo poroča.

Na Virtemberškem bo letina dobra in ceni se, da se bode pridelalo 20 odstotkov ali 517.000 centov pšenice več kakor v srednji letini, rži 1.235.000 centov, ječmena 3.625.300 centov ali 10 odstotkov več kakor v letu, v katerem je letina srednja.

Gospodarska novica.

* *Cena kokonov na laškem Tirolskem.* Po oklicu mestne gosposke v Roveredi je bila cena kokonov (svilnih mešičkov) meseca avgusta na 72½ krajc. Dunajski funt postavljena.

Národno-gospodarske stvari.

Od častitega ravnateljstva banke „Slovenije“ smo prejeli sledeči razglas:

P. N. delničarjem v pojasnenje.

„Iz mnogih osebnih in pismenih vprašanj smo prevideli, da p. n. delničarjem ni povsem jasen niti končen namen doplačanja na delnice, niti nasledek nedoplačanja. Tudi so se vsled vednega kričanja naših narodnih protivnikov pojmi in nazori o naši banki bistveno a neopravičeno premenili. Zdi se nam tedaj ravno sedaj prilično, da nekoliko pojasnimo naše stanje in da s tem navdahnimo našim sodružnikom nove nade in novega poguma.

Neutajljivo je res, da so osnova banke, prodaja delnic, draga režija, zdatne škode po ognji, in razne poskušnje banki prizadele mnogih stroškov; res je pa tudi, da bi banka veliko na boljem stala, ako bi ji slovensko občinstvo bilo priskočilo z večim zaupanjem in z večim požrtovanjem. Vsled tega je sedanji opravilni svet vpeljal ves drug nov red, v svojih opravilih se izogiblje vsih kolikor toliko nepotrebnih stroškov, zboljšuje osnovo banke, in si na moč prizadeva prejšnje škode in zgube kakor najhitreje mogoče zravovati.

Ker je pa v to svrhu razun množega časa tudi denarja treba, se je s sklepom storjenim v občnem zboru delničarjev dne 17. avgusta t. l. temu pritrnilo, in vse dvombe o dobri prihodnosti banke bi se imele tembolj razpršiti, ker prejšnje izgube niso imele hujih nasledkov nego da se kupon za mesec julij nij izplačati mogel, brez da bi se premijne reserve dotaknili.

A ravno ta reserva mora ostati nedotakljiva, da se zavarovancem pri slučajni škodi zadostiti zamore. In to smemo konstatirati, da se je tega načela vsikdar strogo držalo, da najdejo zavarovanci popolno pokritje v rezervi blizo 100.000 gold. in da je vse, kar se nasproti tej resnici piše, grda, nesramna laž. Pravoveljavno sklenjeno 15% doplačanje za daljno razvitje banke je pa dalje tudi v brambo pravic delničarjev potrebno, ker bi delničarji sicer našo banko v nevarnost propadva spravili, in ker bi sicer, če bi pravi čas doplačevanja prezrli, po §. 221. kupčijske postave svoje pravice do banke zgubili.

Če se temu pravoveljavno sklenjenemu doplačilu le nekateri delničarji podvržejo, ostanejo tedaj le ti pravoveljavni sodružniki, in njim v korist pripadejo vsa prejšnja vplačila in pravice tistih delničarjev, kateri so zamudili ali niso hoteli doplačati. Iz tega vzroka je tudi razvidno, da se banka po svojih postavnih načelih ne more pečati z nakupovanjem delnic za katero koli ceno, ker kot banka ne more biti ob enem delničar in sodružnik. To zadnje naj bo v pojasnilo tistim, ki svoje delnice banki ponujajo v prodajo ali v doplačilo. Ako tedaj kedo ne bo hotel zadostiti 15% doplačanja, je njegova delnica po preteklem zadnjem obroku brez vsake vrednosti. Obžalujemo sicer, da je večina p. n. delničarjev prezirala razmatravanje o stanju banke pri občnih zborih in po naših časnikih, in da se je raji dala izneveriti po protivnih dopisih. Potrjujemo tukaj, da imenje, opravilno stanje banke „Slovenije“ in cela njena osnova nikakor ni taka, kakor jo zadnje čase popisujejo iz različnih, večidel hudobnih namenov narodni protivniki, ali zavodi enake vrste, ki se konkurence bojé. Poglavitno so pa zaradi zlobnega značaja in zaradi nezmožnosti odstavljene bankini uradniki tisti, ki banko iz maščevanja zasramujejo po časnikih, in njenemu kreditu škodovati skušajo, in kateri mislijo, da morajo banko končati, ker so bili iz nje iztirani. Ne moremo zamolčati, da so tisti vzroki, ki so banko napolnili, Treuensteina izpustiti iz službe, nas navodili tudi od Blaške-ta se ločiti, in da nam ne bo treba tujih nezanesljivih moči iskati, ker imamo Slovenci hvala Bogu še dosta bistrih glav.

Doplačevanje se pa sicer marljivo vršuje, in je v ta namen že precejšnjo število znamenitih delničarjev se oglasilo.“

Potopisne črtice.

Iz Kranjske gore do Beljaka.

(Dalje.)

Podkloster je precej ponosen kraj, zlasti grad vrh trga, dasiravno zunaj zanemarjen, vstavi oči popotnika.